

Ara 5 Lei

Kolozsváron hirdetések

Rudolf Mosse

S. A.

Str. Reg. Maria No. 35 Tel. 1-13

és a

Lloyd Express

Str. Golin No. 20. Telefon 14-55

hirdetési irodák vesznek fel

On. A. demia Román

Egész — 1150 Lei

Félévre — 600 Lei

Negyedévre — 320 Lei

Egy hónapra — 110 Lei

X. évfolyam * 223 szám

1929

Oktober 2 Szerda

5699 év Elul 26

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Timeo Danaos...

Ments meg uramisten a barátaitól, az ellenségeimmal majd elbánok én. A Viitorul beállott barátaink és védőink közé és éles támadásokat intéz a kormány ellen a legutóbbi antiszemita kiengedések miatt. A liberális szócso legjobb magatartása erősen a komikum tartarát mozog, amelyen mi is szívesen nevetnénk, ha a bolond nem volna miénk. De megint csak rólunk van szó, mi vagyunk a labda, mellyel a pártok egymás között dobálóznak és szerint használják fel, amint az pillanatnyi céljaiknak megfelel. A Viitorul hál száma ökölnyi betűkkel foglalkozik a zsidó-kérdéssel és megállapítja, hogy a zsidóság mélyesen el van eseredve a kormány ellen. Fejére olassa a Maniu-kormányt, hogy erőszakkal erősíti az antiszemita mozgalmat, amelynek legfőbb bástyái a zsidó-szervezetek. A Viitorul szerint bukóvínai verekedők is vojnikok voltak. A liberális sajtóorgánium végül szentesít és nyíltságot követel a kormánytól ebben a kérdésben.

Távol áll tőlünk a szándék, hogy idelműnkbe vegyük a Maniu-kormányt. Ez a kormány eddig valóban a szempontból hozott csalódást a zsidóságnak s a legutóbbi események nyíleg nagy elkeseredést váltottak ki. Maniu kormánytól nem ezt vártuk. Zentül hittük, hogy a nemzeti paraszti uralomra jutása egy új éra kezdete fogja jelenteni a zsidóság és a többi kisebbségek életében és hogy a kormányzat egész gépezetét az őszinte demokrácia szelleme fogja áthatni. Sajnos, ezek a remények csak igen kis mértékben értek valósággá, bár tartalmuk az igazságnak azzal a megállapítással, hogy a nemzeti parasztpárti kormányzása alatt nem egy tekintetben javult a helyzet. Egészen a bukóvínai recesszusokig viszonylagos nyugalom volt az országban s az antiszemita agitáció is megfelelő keretek közé volt korlátozva. A korrupció leküzdése terén, a kismértékben, de egy lépéssel mégis előre jutottunk. Gazdasági téren is a becsülettel igyekeztünk látnunk a kormányt, s ha a helyzet lényeges javulása még nem észlelhető, úgy ez inkább annak a terhes örökségnek köszönhető, amelyet a kormány a liberáloktól vette át, mint a jószándék hiányának.

Ezzel korántsem akarjuk mondani, hogy nincsen panaszra okunk. Sőt ennekzölég, tele vagyunk elégedetlenséggel, sérelmekkel, panaszokkal. De egy a liberálisok a mi elégedetlenségünkben és a mi panaszainkban kíváncsiak politikai tőket maguknak a kormány ellen, ez túl megy a józlesség és a mi elvadt politikai erkölcsünk határait is. A liberálisoktól, akiknek minden kormányzási periódusát zsidó és zsidó könny és zsidó szenvedés, akiknél törvényszerűség vált, hogy mihelyt az ország élére lendülnek, gödöttük nyomban, mint fekete árkok jelenik meg az antiszemita fergeteg, ezektől a liberálisoktól elvitattuk a jogot, hogy a zsidó kérdést bármilyen bázisul használják fel a kormány ellen. A régi rómaiakkal mondhatjuk: féltünk a danaidáktól, még ha adék is hoznak. Az ilyen védelem bet árt, mint amennyit használ. Mi mindazok ellenére, akik törté-

téntek és amik nem történtek, nem adjuk fel a reményt, hogy a Maniu-kormány előbb-utóbb rá fog eszmélni magas hivatására, amely az ország életében reá vár és valóra fogja váltani azokat az ígéreteket, amelyeknek jegyében kormányra került. Bizunk benne,

hogy ez a kormány nem fogja meggon-

alól, úgy felfelé is, lefelé is elveszti a kormány létjogosultságát. A legelemből életosztón parancsolja a kormánynak, hogy sürgősen térjen rá eredeti célkitűzéseinek megvalósítására és minden erejével igyekezzék biztosítani az ország és a polgárok nyugalmát.

Japán hivatalosan hozzájárult a londoni leszerelési konferencián való részvételhez

Négy pontban foglalta össze a japán haditanács leszerelési feltételeit

London, október 1. Tokiói jelentés szerint a japán haditanács letárgyalta a flottaleszerelésekkel kapcsolatos japán kormányprogramot. A haditanács hozzájárult a kormány azon javaslatához, hogy Japán hivatalosan vegyen részt a londoni tengeri leszerelési konferencián.

A lapok beavatott forrásból származó információk alapján azt közlik, hogy Japán közlekedési részletes memorandumot terjeszt Anglia és Amerika elé, melyben precizizozza a japán kormányálláspontot a leszerelési kérdésben.

Páris, október 1. A Chicago Tribune párisi kiadásának közlése szerint a japán haditanács ülésén Takarabe tengerészeti miniszter által elfogadott japán hivatalos

álláspont a tengerészeti leszerelés kérdésében a következő pontokba foglalható össze:

1. Japán elfogadja az elavult hajók kicserélését a felfüggesztését, de nem járul hozzá a hajógyárak teljesítőképességének korlátozásához és üzemük leépítéséhez.
2. A cirkálók tekintetében Japán megelégszik a hetvenszázalékos arányszámmal, de ez értendő az első osztályú, tízezer tonnán felüli hadihajókra is.
3. Ellenzi a tengeralattjáróknak teljes kiküszöbölését, mert a kis flottával rendelkező hatalmaknak a tengeralatt-

járók kitűnően bevált védelmi eszközei. Tengeralattjárókban Japán teljes paritást követel.

4. Japán korlátozandónak tartja a kereskedelmi hajók hadicélokra átalakítható kontingensét.

London, október 1. A reggeli lapok jelentik, hogy az angol dominionok hozzájárultak annak a meghívónak a szövegéhez, amelyek az Északamerikai Egyesült Államok és Anglia közösen szerkesztettek a tengeri leszerelésben érdekelt hatalmakhoz és amelyben felhívják azokat, hogy hivatalos delegátusait küldjék ki Londonba a leszerelési értekezletre. Így a meghívók elküldésének most már utolsó akadálya is elhárult.

Frithjof Nansen fogja vezetni a Graf Zeppelint az északi sarkra

A nagy sarkutazó nyilatkozata a Lokalanzeigernek északsarki expedíciójáról

Berlin, október 1. Friedrichshafeni jelentés szerint Frithjof Nansen a léghajóművekkel megkötötte a végleges meg egyezést a Graf Zeppelin léghajónak a jövő év áprilisában a sarkvidéki expedícióján való részvételére vonatkozólag.

A Lokalanzeiger mai számában a világhírű norvég északsarki kutató nyilatkozik a léghajóval, megteendő északsarki utról. Nansen szerint az expedíció célja a föld és vízrajzi felvételek megejtése, a szárazföld és víz sarkvidéki megoszlásának meg-

állapítása, a sarkvidéki óceán mélységének mérése lesz. A Graf Zeppelin mintegy százötven méter magasságban fog repülni a sarkvidéki tájak felett s visszhangmérő s fényképfelvételek segítségével utközben végzik a méréseket. Fontos feladata, az expedíciónak a meteorológiai megfigyelések eszközzése is, mert az egész északi félteke időjárása a sarkvidéki időjárástól függ. Nansen szerint a Graf Zeppelin briliánsan oldhatja meg feladatát. Ez a feladat sokkal könnyebb, mint amilyent

a világszerte utat reá rótt. A sarkvidéken nincsenek magas hegyek, áprilisban és májusban a hőmérséklet állandó s nem kell tartani ködtől és zivartartól. Megkönnyíti a léghajó feladatát, hogy ebben az évszakban a sarkvidéken állandóan nappal van. Arra a kérdésre, hogy az expedíció átrepül-e az északi sarkot, Nansen kijelentette, hogy az expedíció tudományos feladatai szempontjából ez nem bir jelentőséggel s a sark átrepülése nem valószínű.

Bratianu Vintila egyedül akar hatalomra kerülni

A liberális párt vezére már a koncentrációs kormány tervéről is lemondott

Bucuresti-Bukarest, október 1. (Az Uj Kelet tudósítójától). Charl Rist professzor nyilatkozata, amelyben dicsőítő szavakkal emlékezik meg a kormány gazdaságpolitikájáról és optimizmusát fejezi ki a gazdasági helyzettel szemben, valóssággal bombaként hatott a főváros politikai körében. Ugy a liberálisok, mint az averescánusok főleg arra építették a bejelentett kormánybuktató kampányt, hogy a kormány nem lesz képes a gazdasági és pénzügyi helyzettel megbirkózni, hogy a költségvetési deficit következtében a stabilitás válságvesztésbe kerül és a kormány a krízis megoldása érdekében kénytelen lesz

egy koncentrációs kormánynak átadni a helyét. Rist nyilatkozata nyomán ezek az illúziók szétfoszottak és főleg ez indította a liberális pártot arra, hogy az október elejére összehívott és a kormánybuktató kampány első fázisát képező kongresszust tavaszra halasszák el.

Ezzel szemben az averescánusok felhasználva a liberális párt visszavonulását, igen harcias nyilatkozatban jelentették be, hogy ők megkezdik a kormánybuktató akciót. Az Indreptarea, az averescánus párt hivatalos lapja, ezzel kapcsolatban nem mulasztotta megírni, hogy a kormánybuktató akció sikere esetén termé-

setesen a néppárt jön uralomra és csak ezután kerülhet sor a liberálisok kormánya kerülésére. Bratianu Vintila a liberális párt vezetőinek legutóbbi értekezletén drasztikus választ adott az averescánus reménysekre.

— Volt egy pillanat — mondotta Bratianu Vintila — midőn koncentrációs kormány lehetséges, sőt szükséges volt. Ma azonban egy ilyen kormány teljesen hi van zárva. A nemzeti parasztpárttal való együttműködés lehetetlen. A mostani kormány bukása után mi jövőnk hatalomra és egyedül jövőnk.

Select-mozgóban

DIANA

Főszerepben Olga Tokheva és Adalbert v. Schlettow

Jön Marekholaszonyhabló Főszerepben: WLADIMIR GAJDAROW

A hebroni mézszárlások a bíróság előtt

Két hebroni árva megrázó vallomása szüleik és rokonaik lenyűgöző írásáról

„Hogy tehetted ezt Ibrahim?”

Haivan árva és huszonhárom éves maradt a hebrongrási nyomán. Az angol munkások is áldoztak

Jeruzsálem, október 1. — (Az Uj Kelet tudósítójától). Most kezd tulajdonképpen tényleges méreteiben kibontakozni a szomorú palesztinai események képe. Mint a zsidó távirati iroda jelenti, az arabok ortvátadásai következtében 60 zsidó gyermek maradt árva. Negyvenhárom gyermek vesztette el apját, tizenhét pedig apátlan, anyátlan maradt, miután szüleik életüket veszítették a mézszárlásokban. Egyedül Hebronban huszonkilenc árva-gyermek maradt a mézszárlások nyomán. Szafetben tizenhárom, Jeruzsálemben tizenegy, Beér Tobiahban négy, Tel Avivban három új árva-gyermek született. Huszonhárom zsidó asszony maradt özvegyen a zavargások következtében.

Tegnap délelőtt ment végbe Jeruzsálem zsidó temetőjében hatalmas részvétel mellett Chaim Opatovszki chalic temetése. Opatovszki augusztus 23-án a Jeruzsálemi temetőben a zsidó özvegyek védelmében megsebesült. A Hadassza-kórházban ápolták, de a legújabb orvosi gondozás is hiábavalónak bizonyult: az önfeláldozó chalic belehalt seibe. A temetést a jeruzsálemi munkástanács rendezte. Opatovszki özvegy édesanyja a lengyelországi Radomban élt.

Tranzjordániába menekültek a rablók

Jeruzsálem, okt. 1. — A Kfar Jelaím gyermekkolóniát megtámadó arab rablókbanak nyomai, mint a nyomozás megállapította, Tranzjordánia felé vezetnek. A kormány rendeletet adott, hogy a rablók üldözését terjesszék ki Tranzjordániára is.

A Schell Company két tisztviselőjét — egy zsidót és egy arabot — Mejdal falu sejkje és az arab lakosság egy része súlyosan terrorizálta és életveszélyesen megsebesítette. A sejk azzal igazolt a tisztviselők ellen, hogy a Schell Company zsidó cég, amelyet meg kell semmisíteni.

Jeruzsálem georgiai városrészének zsidó lakossága betérjesszette a kormány-nak a zavargások alatt szenvedett károkok listáját.

A kár ebben a város részben összesen 26 ezer fontra rug.

Munkában a Palesztinai bíróság.

Jeruzsálem, okt. 1. — A Palestine Syndicate haifai vezetőjét, Goldenthalt a hatóságok letartóztatták. Goldenthal azzal vádolják, hogy a haifai kereskedőegyesület ellen intézett arab támadás alkalmával az egyik arabot lelőtte. A hatóságok a gyilkosság vádját emelték Goldenthal ellen és a

kaució ellenében való szabadlábra helyezésére vonatkozó kérést elutasították.

A haifai kerületi bíróság Singariski Dávid nevű zsidó, aki fél évet a bíróságon volt, huszonöt font pénzbüntetésre ítélték. Az ítélet indoklásában említi a bíróság, hogy Singariski bűnei három évi börtönnel kellene sújtani, azonban a törvényszék figyelembe veszi azt a tényt, hogy a vádlott más embereket védett, akik nélküle talán életüket veszítették volna. Singariski Haifa zsidóegyesületének megtámadása alkalmával különösképpen kitüntette magát.

A hebroni gyilkosok a bíróság előtt.

Hebron, október 1. — A hebroni mézszárlásokban való részvétellel vádolt arab perének tárgyalása a haifai bíróságon folytatódott. Két árva gyermeket, a tizenhárom éves Reismann Juditot és a huszonhárom éves Reismann Juditot, akik szüleik halálát hallgatta ki, — tegnap a bíróság a kis Reismann Juditot a lakásból az ordító arab tömeg aryjukát, anyjukat és nagybátyjukat és hogyan találták meg később szüleik és nagybátyjuk holttestét. Maxton tábornok, Bailei, Hebron kormányzója és más magasrangú brit tiszt is végig hallgatta a két zsidó árva gyermek megrázó vallomását. Reismann Judit az előtte felsorakoztatott arabok között felismerte szüleinek gyilkosait. A kislány rámutatott Ibrahim ab el Asizre, egy fiatal hebroni arab kereskedőre, aki szüleinek szomszédságában lakott és így szült.

— Ibrahim hogyan tehetted te ezt meg, hiszen apám a te jó barátod volt?

Az arab a gyermek egyszerű és oly mélyen megrázó szavaira szó nélkül lehajtotta fejét. Bailei, Hebron új kormányzója, könnyezett ennél a jelenetnél és a tárgyaláson jelenlévők közül többen hangosan felzokogtak, midőn a két zsidó árva-gyermek rámutatott azokra a vádlottakra, akik szüleik életét kioltották. Maxton tábornok sem tudta felindulását visszafojtani és fejét kezeibe temetve hosszú ideig mereven nézett maga elé.

„Kivájjuk a beleiteket!”

A kis Reismann Judit elbeszélte, hogyan döngögték az arabok szülei házána kapuját, míg végre sikerült azt betörni. Apja azonnal ráparancsolt a gyermekekre, hogy masszának fel a kertben egy fára és rejtőzzenek el az ágak között. A fa tetejéről látták ok, hogyan üldözték a beözönlő arabok apjukat, anyjukat és nagybátyjukat, akik megpróbálták a kertsóvényen való át-mászással menekülni. Ibrahim Abd el Assiz éles késsel kezében üldözte őket és ordította a többiekkel együtt:

— Ki fogjuk vájni a beleiteket!

Hogy mi történt a kertsóvény mögött, azt nem látták a gyermekek. Amikor azután kimerészkedtek az utcára, élettelenül látták meg hozzátartozóikat a kanálisban. Szüleik és nagybáty-

juk testét szüntalan kés és törzsűrszékkel találták. Az apa fejét csaknem teljesen leszakították a törzstől.

A tizenkét éves Reismann Judit angolul és arabul is elmondja vallomását. A kisgyermek nyugodtan és értelmesen mondta el a támadás szomorú történetét. Az arab gyilkosok, akik a gyilkosokat védtek,

megpróbálták a gyermeket kereszt-kérdésekkel zavarba hozni, ami azonban nem sikerült.

A kereszt-kérdéseknek végül is a bíróságnak kellett a következő megjegyzéssel:

Teljesen hiábavaló és hasztalan próbálkozás, ha ezt a talmudban gyakorolt gyermeket akari gondolatokba hozni. A gyermek nem felelt a kérdésekre. Ez a kislány nem képes egy házigazdát kiejteni száján, hogy a házigazda a gyermekét megölte.

A kis Reismann Judit vallomásairól három nyelven, heberül, angolul és arabul vettek fel jegyzőkönyvet, majd a jegyzőkönyveket a kislány elé tették, hogy aláírja őket. A kis árva azonban addig nem akarta a jegyzőkönyveket aláírni, míg át nem olvasta azokat.

A két árva kihallgatása után, akik nemcsak értelmességükkel, hanem szép segükkel is mély hatást gyakoroltak

a jelenlévőkre, a törvényszék elhalasztotta a tárgyalást több zsidó, arab hallgatása végett, akik súlyos sérülésekkel a kórházban fekszenek és még nem lehetett őket kihallgatni.

Három derék arab

Tel-Aviv, okt. 1. — Tel-Aviv zsidó lakossága néhány napon keresztül három hebroni arabot látott vendégül, akik a zavargások ideje alatt tizennégy zsidót, köztük Frank rabbit, halálra elrejtve tartottak és így a bírósághoz mentették meg őket. Tel-Aviv zsidó szervezeti delegációval üdvözölték a három arabot, akik elbeszéltek, hogy a zsidók elrejtése miatt a zsidó fenyegetéseknek vannak kitéve hebroni arabok részéről.

Az angol munkások tiltakozása

London, okt. 1. — A londoni zsidó tanács, amely több mint kétszáz zsidó szervezett munkást képvisel, legutóbbi gyűlésén határozati javaslatot fogadott el, amelyben a munkások a legmélyebb felháborodásuknak adnak fejezést a palesztinai zsidók elleni vértámadások fölött és a palesztinai munkások föderációnak testvéri szimpátiát nyújtását küldi. A gyűlés a határozati javaslatot, szívből-lelekkel támogatja a palesztinai munkásszervezetek a következő öt követelését. A tizenkét éves és orvosai segély a munkásoknak és sebesülteknek, a bűnösök vagy tisztviselők azonnali bebocsátása, 4. zsidók felvétele a rendőrségbe és védőrségbe, 5. a palesztinai kormány és adminisztráció revízió vétele. A határozati javaslat figyelembe veszi, hogy a nemzetek a Palestina-mandátum keretén belül bírtak meg.

Kétfélmilliárd lejért két és félmilliárd méter posztót vásárolt a hadügyminisztérium

Bucuresti-Bukarest, október 1. (Az Uj Kelet tudósítójától). Az ország összes nagyobb posztógyárai hónapokkal ezelőtt szindikátusba tömörültek, hogy a hadsereg posztószükségletét közösen lássák el. Hosszas tanácskozás után sikerült a hadügyminisztériummal meg egyezni, amelynek értelmében a hadügyminisztérium a hadsereg szükségleteire 2 millió 548 ezer 675 méter különböző minőségű posztót vett át a szindikátustól méterenként 443–600 lejcs áron. A szindikátus által szállított összes posztó mennyiség ára egymillió 960 millió lej, tesz ki.

A hadügyminisztérium azzal a tétellel adta ki a rendeletet a szindikátusnak, hogy cserébe a szindikátus konfekció költségeire méterenként lej 50 bani előleget nyújt a minisztériumnak.

cipők tartóssága felülmúlhatatlan Győzdön meg róla!

A világháború legfenségesebb, egyben legtragikusabb könyve

LUDWIG RENN

A HÁBOR

Most jelent meg!

ÁRA 204 LEJ

Kapható az UJ KELET könyvostályán

Szülők!

Intézet paplanok
Intézet pokrócok
Intézet madracok
Intézet harisnyák
Intézet vásznak
Pepita szövetek

Szabó Jenő

nagyruházásb-n

Legelterjedtebb, legjobb bevezetett, hangnélküli, könnyűjárású gépirónok kedvence a masszív

ROYAL

írógépek.

Képviselete

Mechanika

Halász Boriska, Targul-Mures

Rádió nagy raklára

Tisztavajból készült vegetáriánus ebéd és vacsora a

Tejtermékek, Modern reggeli, Habos kávé, vaj, jam vagy méz, tojás, sütemény

MODERN

TEJCSARNOKBAN

Str. Gheorghe Baritiu (v. Malom-ucca) 16

Sikeresek nagy választékban

Fried Jenő

Ci. Str. M. 2. (M. Str. K. 1. a.)

Financirozo

társat, esetleg társakat keresek legalább más millió lej tőkével, komoly, nagy konjunktúra magas jövedelmet biztosító, kockázatmentes üzlethez. Ajánlatokat „HIERONYMUS” jellegre a kiadóhivatalba kérek.

céltáru különlegességek raklárában.

Készletelés, túlköltségzés, nikkelező-telep.

Ford világkörüli uton lévő repülőgépe Bukarestbe érkezett

Bucuresti-Bukarest, október 1. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délután Bukarestbe érkezett világkörüli útjának során az a Ford repülőgép, amelyet az amerikai autógyáros propaganda céllal repültet Európán keresztül. A Ford cég gyakorlatilag akarja bemutatni, hogy milyen személyszállító repülőgéptípus gyártására rendezkedett be. A gépnek, amely tizen-nyolc utassal délután félöt órakor érkezett meg Bukarestbe, három motorja van, mindegyik motor négyszáz lóerőt képvisel. A propagandagép Londonból startolt és Németországon, Oroszországon, Lengyelországon és Jugoszlávián keresztül érkezett Romániába. Román területen Arad, Lugos, Orsova és Turnu-Severin fölött repült el a gép. Ma délelőtt a gép tovább indul Bukarestből Giurgiun keresztül Konstantinápolyba repül.

Gaetan nyerte el az első díjat a doftanai és a vacaresti fegyencnek kiállításán

A doftanai fegyház lakója egy művészi kivitelű kaptárt állított ki a Parcul Carolbeli fegyenc-kiállításon

Bucuresti-Bukarest, október 1. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Parcul Carolban egy igen érdekes kiállítás nyílt meg a napokban. A vacaresti és doftanai börtönök lakói állították ki tarka összefoglalásban készítményeiket — mindazt, amit életfogytiglani fegyházra ítélt rabegyházok és rövidebb szabadságvesztésre ítélt panamisták készítettek, faragtak, produkáltak a börtönök műhelyeiben. A kiállítás egzotikus voltánál fogva is kíváncsi érdeklődők százait vonzotta a Parcul Carolba és ez az érdeklődés megérdemelt is volt, mert a kiállított tárgyak nem egyike valóban művészi kivitelű, amelyik hosszú esztendő kitaró munkájának eredménye, olyan munkák, amelyek csak annak az embernek van türelme, aki elől a börtönkapu elzárja a napfényt és a szabadságot.

A látogatók figyelmét már az első napokban egy művészi kivitelű méhkaptár kötötte le, amelynek faragványai nem mindennapi ízlést árultak el. A látogatók érdeklődtek a kaptár elkészítője iránt és nem kis meglepetéssel vették tudomásul, hogy a művészi faragványok készítője George Gaetan azonos. Elmondotta a kiállítás igazgatója, hogy Gaetan Vacarestből Doftanába szállították át, ahol igen rendszeresen viseli magát és szorgalmasan dolgozik a doftanai fegyház műhelyében és kiállított kaptárával elnyerte az első díjat. A vacaresti börtön különleges nyomdatechnikai produkciókkal szerepel, amelyről megállapítást nyert, hogy Falcioanu mester, a Monitorul Oficial volt vezérigazgatójának ellenőrzése mellett készültek. Falcioanun, mint ismeretes, nyolcvanmillió lej elcsikkasztásáért öt évi börtönrre ítélték és Falcioanu a vacaresti börtön nyomdájában hasznosítja nyomdatechnikai tapasztalait.

Stramer S.

Amerikából visszaérkezett társulata

október 2

szerdáig

Désen

vendégszerepel a Városi Színházban

Csütörtökön

Besztercén

Bécsben teljesen helyreállított a nyugalom

Nyolcszázezer shillingbe kerültek a rendfenntartási intézkedések. A közoktatásügyi tárca befőtellen

Bécs, október 1. A lapok meglepéssel állapítják meg, hogy a lakosság nyugalma helyreállt. A bankokban már tegnap megszűnt a betétesek nagy tolongása, akik mindannyian dollárvásárlások céljaira akarták kivonni a pénztárazetektől pénzeiket, mert nem bíztak a shillingben. A forradalmi álhíreknek most már senki sem ad hitelt. Az erőskezü kormány in-

tézkedései következtében a hangulat ismét teljesen nyugodtá vált.

Bécs, október 1. A tegnapi felvonulások miatt szükségessé vált karhatalmi intézkedések költségei tekintetében különböző összegbecslések vannak forgalomban. Egyesek nyolcszázezer shillingre teszik a biztonsági szervek összes költségeit, míg mások hozzászámítják ezekhez az os-

gekhez az idegenforgalomban okozott károkat és a kereskedők megcsappant forgalmában mutatkozó károkat is így a szombat és vasárnap veszteségi mérlege kétmillió shillinget tenne ki.

Bécs, október 1. A déli lapok közlése szerint Eiselsberg tanár nem vállalja a közoktatásügyi tárcát. Most Sríbi történetudóst kombinálják a pozícióra.

Öngyilkosságot követett el két diák, akik elbuktak a pótérettségi vizsgán

Bucuresti-Bukarest október 1. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Anghelescu baccalaureatusi rendszere, amelyen Costachescu közoktatásügyi miniszter csak egészen lényegtelen enyhítéseket eszközölt, minden évben megtermi a maga véres gyümölcsét. Az idei pótérettségi vizsgának eddig két

halottja van. Marosvásárhelyen Zota Pannait, aki harmadszor állt az érettségi vizsgáztató bizottság előtt és harmadszor is elbukott, ma délután egy eddig ismeretlen uton szerzett revolverrel fölboltta magát.

Hasonló tragikus eset színhelye volt a

regáti Slatina városka, ahol Mladu Constantin, aki pótérettségi vizsgán elbukott, a vonat elé vetette magát. A vonat a szerencsétlen fiatalembernek mindkét lábát többel lemeteszte. Haldokolva szállították a slatinai kórházba, életbenmaradásához nagyon kevés a remény.

Állandó milliós feleslegek vannak az államkasszában

Az adóprés olyan jól dolgozik, hogy volt már nap, amikor 170 millió lej volt a napi többlet. Szigorú rendeletet kaptak az adóhivatalok, hogy az állami tisztviselők és nyugdíjasok illetményeit pontosan fizessék ki.

Bucuresti-Bukarest, október 1. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Teianu pénzügyminiszteri államtitkár megkezdte ország-szerte váratlan inspekciós látogatásait. Elsőnek Aradra látogatott el az államtitkár, ahol a vámnál és a pénzügyigazgatóságnál tartott revíziót. A váratlan vizsgálat teljesen kielégítő eredménnyel végződött. Ezzel kapcsolatban jelentik,

hogy az államkassza bevételei igen eredményes emelkedést mutatnak. Az államkasszában állandó többlet mutatkozott, így volt már nap, amikor a napi többlet 170 millió lejt tett ki. A rendes állami kiadások ilyenformán bővegesen fedezve vannak és éppen ezért a pénzügyminiszterium szigorú rendeletet küldött az összes adóhivataloknak, hogy az állami

tisztviselők és nyugdíjasok illetményeit elsején pontosan fizessék ki.

Itt említjük meg, hogy az államvasutak vezérigazgatósága arra számít, hogy a takarékpénztári program keresztülvitele eredményeképpen az év végéig kétszázmillió lejes megtakarítást fog elérni. Ezt az összeget a vasutasok nyugdíjalapjához fogják csatolni.

A Jewish Agency szózata a világ zsidóságához

A zsidó néphez!

Komoly, sorsdöntően súlyos órákban össze gyűlvé, amikor minden érzésünkkel és minden gondolatunkkal még jobban össze vagyunk kapcsolva Erec Jisráéllal, mint valaha, első üzenetünk az Országnak és lakóinak szól. Meghajtjuk magunkat a halottak előtt, akik elestek a mi megváltásunk felé vezető, amnyit áldozattal telített uton. A mi legbensőbb részvétünk azok felé fordul, akik az elvakult rombolási düh által elvesztették mindazt, amit farságos évtizedek békés építőmunkája teremtet. A jisivnak küldjük szívünk mélyéből, hálással és büszkén, a szimpátia és bátorítás testvéri üzenetét. A véres tragikum napjaiban testvéreink és nővéreink az önvédelem bátorságával, erős lélekkel és erkölcsi méltósággal töltötték be a nemzeti otthon pilléreinek nagy és felelősségteljes feladatát és ez soha el nem halványuló dicsőségük marad minden eljövendő nemzedék előtt.

A világ zsidósága elementáris szenvedéllyel, az érzelmek és tettek egységében adta meg a választ. A fájdalom, az együttérzés és a felháborodás gigantikus hulláma száguldott végig a zsidó világon, amely milliósámmra ragadott magával olyanokat is, akik egyébként nincsenek velünk összekapcsolódva.

Erec Jisráél és a világ zsidóságának ez a válasza fenséges vigasztalás nekünk. Együttal azonban szent kötelességet is jelent számunkra. A mi művünk, amely az Országban élő uttoróink hű kezében van és amelyet a zsidó nép szeretete és ereje támaszt alá, tovább halad. A brutális erőszak zét-

rombolhatta farságosan felépített értékeinket, megsemmisíthette drága emberi erőinket, — elégtételt és kárpótlást fogunk követelni értük, a károkat és hontalanra vált testvéreinknek segítségére leszünk, — de a munka tovább folyik. A nemzeti otthonért dolgozni, megállás nélkül, fokozott készséggel, megsokszorozott energiával és kibővített célkitűzésekkel, — ez a mi mostani kötelességünk.

Es ez a kötelesség világosan megmutatja a feladatunkat is: elő kell és elő fogjuk készíteni egy új, egy sokkal erősebb bevándorlást utját. Sok ezer chaluc munkára és áldozatra készen a galut országában csak az első hívásra vár és az Ország is várja őket. Nagyvonala kolonizációs folyamatnak kell haladéktalanul megindulnia, amely lehetővé teszi a mezőgazdasági és ültetvényes telepek megerősítését és hogy ezeket munkástelepülések erős gyűrűjével vegyük körül, amelyek a munkások ezreinek lehetőségét adjanak az állandó letelepedésre.

Ez az igazi segítség, amelyet ebben az órában a jisivnak adni akarunk és adnunk kell. Segítség ujjáépítés által, megerősítése, bátorítása és biztosítása a zsidó munka, kolonizációs tevékenységünk gyors és gyökeres kiszélesítése és megszilárdítása által.

Segítség ujjáépítés által! Ezzel a jelmondattal fordulunk a zsidó néphez, elsősorban mindazokhoz, akik Cion táborában vannak. Csak néhány hete, hogy Zürichben erős és lelkes hangulatban megkötötték az Erec Jisráélért dolgozók szövetségét, amely, most a legkomolyabb órában megpecsételt kíván együttes és a nagy felelősséghez méltó teljesítmények nyújtásával.

Segélyakció itt nem elégséges. Az ilyen kezdeményezéseket át kell vinni a Keren Haejsszod-munkába és a Keren Kajemet nagy Tischri-akciójába. Az ujjáépítési és földszerszési alap képezi most és továbbra is a zsidó nemzeti otthon alappilléreit. Mindkét alap számára haladéktalanul és a legnagyobb áldozatkészséggel kell rendelkezésre bocsátani azokat az összegeket, amelyeket az új munka megkövetel.

Nemcsak palesztinai testvéreink szemé, hanem az egész világ tekintete van felénk irányítva. Erec Jisráél előtt be kell bizonyítanunk, hogy milyen mélyen érezzük történelmi kapcsolatunkat vele, az ott élőkkel és az ország jövőjével. A világnak pedig meg kell mutatnunk, miután a Népszövetség által a mandátumban ünnepélyesen lefektetett jogainkhoz teljes egészükben ragaszkodunk, hogy ki is akarjuk használni ezeket a jogokat egy történelmi méretű munka, a nemzeti ujjáépítés és művészek, a béke és emberi haladás érdekében.

London, 1929 szeptember 22.

Palesztina Zsidó Ügyvivőisége nevében:

Chaim Weizmann
elnök.

Melchett
a Council elnöke.

Gyomorégést rögtön szüntet, gyomorfoklyt rövid időn belül gyógyít, gyomorsavtúlzonges elmarad, ha a bajok ellen a **Oligekai Jódos Gyógyforrások** hydrocarbonátos **Isztán**-vizét issza. Kérje mindent, Ismeztetést küld a cigelka források romániai vezérképviselete Ariniş (Egerhát) jud. Sălaj.

szinehagyott bőrkabátokat, ruhákat, szintartóan fest és tisztít **Czink, Cluj**

Csak november 15-én nyílik meg a parlamenti ülés

Bucuresti-Bukarest, október 1. A „Curentul” szerint a kormány legfőbb és legsürgősebb munkájának a köz-igazgatási reform és a minisztériumok reorganizálásáról szóló törvény életbe lépését tekintik. E miatt végleg elhatározták, hogy a parlamenti ülés megnyitását november 15-re halasztják, hogy addig a két törvény végrehajtási utasítása akadálytalanul elkészüljön. A vonatkozó dekrétumot a miniszterelnök e hét folyamán fogja a régens tanács elé terjeszteni.

A törvényhozás első törvényjavaslatai között lesz a költségvetés módosítása, mert enélkül a minisztériumok reorganizálásáról szóló törvény nem léphet életbe. Csak ezután fogják kinevezni a kerületi igazgatókat és fog sor kerülni a kormány átalakítására. Az őszi ülésszakban beterjesztik a bírói szervezeti törvény módosítását, továbbá több katonai, gazdasági és pénzügyi törvényjavaslatot is, valamint a főiskolai oktatás reformjavaslatát.

A munkanélküliség esetére szóló biztosítás javaslatát tárgyalja az újonnan megnyílt német parlament

Berlin, október 1. A birodalmi gyűlés ma tartotta a szünet után első ülését. Loeb elnök betegsége miatt távolmaradt. A napirend egyetlen pontja a munkanélküliség esetére szóló biztosítási törvénytervezetnek letárgyalása volt. Stöcker kommunista a tervezetnek a napirendről levételét kívánta, s kérte a kommunista javaslatok napirendre tüzését. Szóvá tette, hogy a birodalmi gyűlés épülete körül megerősített rendőri készenlét teljesít szolgálatot, mintha ostromállapot volna. A kommunista javaslatot a gyűlés többsége elvetette. Dietzel munkügyi miniszter expozéja után Westarp a német nemzetiek részéről kritizálta a tervezetet. Felszólaltak még Graessmann szociáldemokrata és Rademacher német nemzeti párti. A vitát folytatják.

A keleti jóvátételi konferencián a bolgár és magyar delegátus ismertette a helyzetet

Páris, október 1. A keleti jóvátételi konferencia ülésén a bolgár kiküldött ismertette országának gazdasági és politikai helyzetét. Rámutatott azokra a pénzügyi kötelezettségekre, amelyeket a neuillyi békeszerződés és az 1926. évi külön szerződés Bulgáriára rótt s kijelentette, hogy e kötelezettségek túlmenően az ország jóvátételi fizetési kötelezettséget nem vállalhat. Pénzügyi vonatkozású fejtegetéseit a bolgár delegátus memorandumba foglalta össze és eljuttatta a konferencián résztvevő államok delegációinak.

Ma délután Korányi Frigyes báró Magyarország képviselőjében ismerteti a konferencia problémáival kapcsolatban a magyar kormány álláspontját.

A francia kamara gyarmatügyi bizottságában éles hangon támadták Snowdent

Páris, október 1. A kamara gyarmatügyi bizottságában Lebrun és Maginot miniszterek kritikát mondtak Snowden angol kincstári kancellár hága magatartása felett. Maginot gyarmatügyi miniszter az angol pénzügyminiszter álláspontját helytelennek, fellépését nyersnek mondtatta s azt hangzott, hogy Franciaország nem várta volna ezt egy volt szövetségese kormányfő részéről. A gyarmatügyi miniszter a továbbiakban a rajnai harmadik zóna kiürítése ellen nyilatkozott. Kijelentette, hogy nincs egy véleményen Brianddal és a kormány azon minisztereivel, akik Briand álláspontját helyeslik. A rajnai harmadik zóna kiürítése, elé a közvélemény is aggódással tekint, mert elvárta volna, hogy a kormány a kiürítést nem kockáztatja meg, amíg a keleti határvonalon az összes erők nem állnak.

A Banca Nationala igazgatói tüntetőleg távolmaradtak Argetoianu bankjának avató ünnepségéről

Argetoianu még ma bejelenti kilépését a liberális pártból

Bucuresti-Bukarest, október 1. Ma délelőtti avattak fel a Román Bankintézetet, — az új Nemzetközi Bank — helyiségeit. Argetoianu tartott ez alkalommal beszédet, köszönetet fejezve ki a külföldi bankoknak, amelyek az intézet megvalósításához hozzájárultak, majd rámutatott a nemzetközi tőke fontosságára, amikor a belföldön nincs elegendő tőke. Az alapító bankok nevében Herbert Guttman igazgató beszélt.

Az „Ultima Ora” értesülése szerint

egyébként egyik igen nagy erdélyi bank belépne az új bank érdekközösségbe. Nagy feltűnést keltett, hogy a bank megnyitásának alkalmából rendezett banketten a Banca Nationala igazgatói részére fentartott két hely üresen maradt. Ebből arra következtetnek, hogy a Banca Nationala liberális koriferusai egyáltalán nem értenek egyet Argetoianu lépéseivel. Epen ezért bizonyosra veszik, hogy Argetoianu még ma bejelenti kilépését a liberális pártból.

Lindner bécsi professzor beszél az Új Keletnek,

az amsterdami szemészeti világkongresszusról, a szemészet nemzetközi közti együttműködéséről és — osztrák kormányválságról

Csuj-Kolozsvár, október 1. (Az Új Kelet tudósítójától). Kolozsvárnak értékes vendége akadt a napokban. Itt járt dr. Karl Lindner bécsi egyetemi tanár, a bécsi szemészeti klinika igazgatója, aki egyike Európa legkiválóbb specialistáinak a brassói szász kulturális egyesület meghívására résztvevő abban az orvos továbbképző előadás-sorozatban, amelyet nagyhirű bécsi professzorok tartottak a brassói és nagysebényi orvosoknak. Kivüle Wagner-Jaureg, világhírű pszichiáter a paralizis gyógyításának Nobel-díj nyertes felfedezője és Eiselsberg professzor, a világhírű sebész is Brassóban jártak. Utóbbi Brassóban érte a Schober-kormány kinevezése, amelyben Eiselsberg ismeretesen a kultuszminiszeri tárcát tölti be. Bécsbe való visszautazásuk alkalmával Lindner professzor kiszállt Kolozsváron, ahol dr. Hamburg Józsefet látogatta meg. Hamburg dr. tanítványa volt a nagyhirű tudós, akihez már évek óta bensőséges barátság fűzi.

Alkalmunk volt Lindner professzorral hosszabb beszélgetést folytatni, amelyet az tett különösképpen aktuálissá, hogy Lindner dr. közvetlenül erdélyi útja előtt résztvevő a szemorvosok amsterdami világkongresszusán. A bécsi professzor megjelenésében szinte kedélyesen egyszerű s modorában nyoma sincsen sem az egyetemi tanár ünnepélyes tartózkodásának, sem pedig a tudós szőkeletességének. Szinte bohémnak lehetne mondani Lindner professzort, akinek kecskeszakállja, derűje és kedélyessége mögül a régi gemütlich Bécs mosolyog.

Tizenöt év izoláltsága után.

— Az az impresszióm, — mondja — hogy a tudományos élet súlypontja az angolszász országokba tevődött át. Bármi jó eredményeket is érjenek el azonban, — az orvos-iskola organikus valami, amit nem lehet márról holnapra az anyagi gazdagság és civilizáció eszközeivel megteremtteni.

Elmondotta ezután Lindner professzor, hogy az amsterdami szemészeti világkongresszus folytatása volt szemészek együttműködésének, amelyet a világháború kitörése szakított meg és sorrendben az amsterdami kongresszus a világ szemészeinek tizenhárom nemzetközi tanácskozása volt. Sok nehézséggel kellett a kongresszus megküzdnie a nemzetközi együttműködés megszakadt szálainak helyrehozatalával kapcsolatban. A tizenöt éves izoláltság az egyes országokban igen sok eltérést vezetett az eljárások, eszközök és normák tekintetében. Mindenekelőtt megkísérelte a kongresszus a szemészeti mértékek, így például a tengely megjelölés egységesítését. Az egységes látáspróbák, a látótér egységes felrajzolása, egységes szemorvosi kilépés voltak még azok

a problémák, amelyekkel az erre delegált bizottság foglalkozott s amelynek magam is tagja voltam. Ezeket a kérdéseket azonban nem sikerült maradéktól megoldani, mert minden kérdés bizonyos ellenzék ellenállásával találkozott. A Tabo rendszer, azaz a tengelymegjelölés egységesítését azonban sikerült elfogadtatni.

Harc a szem épségéért.

Lindner professzor a kongresszus legnagyobb eredményének a Gonim-féle operációt tartja a recehártya leválása ellen. Gonim már két éve folytatja kísérleteit és mütéit, tanulmányainak eredményét azonban most ismertette először a tudományos világgal és felfedezésének jelentősége igen nagy fontosságu, mert lehetővé teszi a recehártyagyulladás gyógyítását, ami eddig nem volt lehetséges. Igen fontos ténykedése volt a kongresszusnak a trachoma elleni küzdelem nemzetközi megszervezése. A kongresszus hivatalos anyagát alkotta az a metódus, amely a szemoperációkról készített színes felvételek segítségével az oktatást a klinikákon lényegesen megkönnyíti s ugyanezt a célt szolgálja a kongresszuson bemutatott demonstrációs szemtükör, amely nyolc hallgatónak egyidőben teszi lehetővé speciális szerkezet segítségével a beteg szem megvizsgálását.

Arra a kérdésre, hogy mit vár a szemgyógyítás tudományos fejlődésétől, kijelentette Lindner professzor, hogy a szemészetben a technikai eszközök által adott technikai lehetőségek nyitják meg az új experimentálás korszakát és ha ezeket a lehetőségeket maradéktól kihasználják a világ szemészei, úgy a szemgyógyítás terén már a közeljövőben nagy eredményeket fog produkálni.

Kormányválság és a klinikák fejlődése.

Az újságírókról egyébként Lindner professzornak nincsenek a legkellelmebb emlékei. A professzor az elmúlt évben Amerikában járt. A Rockefeller intézetben Naguchi japán egyetemi tanár bacillussal kísérletezett, aki azt állította, hogy az általa bizonyos szembetegségek alkalmával kimutatott mikroba idézi elő a trachomát. Miután Lindner professzor előzőleg az ugynevezett Lindner-Provacsek bacillussal kapcsolatban mutatta ki a trachoma összes kritériumait a professzor Amerikába utazott, hogy a Rockefeller-intézet kísérleteit személyesen vizsgálja meg. A professzor megállapította, hogy a Naguchi-féle bacillus beoltott két-száz csimpánz trachomától teljesen különbözõ szembetegségben szenved. Az amerikai lapok szenzációhajász riporterei megostromolták Lindnert, akinek nyilatkozataiból hajmeresztő cikkek s igen sok tévedés származott. Ez

a bizalmatlanságot azonban sikerült eloszlatni és az osztrák politikai helyzetről érdeklődtünk, mire kijelenti a tudós professzor, hogy politikával soha nem foglalkozott és így nem tud tájékoztatni az ausztriai eseményekről. Ömaga ad personam igen örül Eiselsberg kollegája kinevezésének, mert az eddigi kormányok igen elhanyagolták a bécsi klinikákat, most azonban remélhető, hogy Eiselsberg támogatása a klinikák és az egyetemek fokozottabb fejlődését fogja lehetővé tenni.

Az Unió keleti és délkeleti partjain tovább dühöng a tornádó

Newyork, október 1. A tornádó az Egyesült Államok keleti és délkeleti partjain tovább dühöng. Több hajó a nyílt óceánon segélykérő jeleket adott le. Floridával a telefon- és távírószekrényeket még mindig nem sikerült helyreállítani s csak a szűkszavú szikrátvíró jelentések-ből tudják a szomszédos államokban a tornádó folyton irányt változtató útjának újabb állomásait. A Mexikói öböl víze nyolc-tíz méteres hullámokat vet. A hajózás még az orkán által nem érintett területeken is teljesen lehetetlenné vált. Az öbölben aránylag csakélszámu hajó sérült meg, mert a kikötőket a tornádó eddig elkerülte s a hajók legnagyobb többsége öt nap óta nem merészkedik az öböl vizeire.

Sikerült Opel mérnöknek rakéta repülőgépen a levegőbe emelkednie

Berlin, október 1. Majna-Frankfurt repülőtérén ma Opel rakéta-repülőgépe két sikertelen próbálkozás után a harmadik próbálkozáskor gépével a levegőbe emelkedett. Opel gépe egyfedélű repülőgép, melynek törzse lövedékhez hasonló és kormány szerkezete a motornélküli repülőgéphez hasonlóan szabadon mozog. A repülőgép a startpályára indulási szánjáról repült fel, amikor a harmadik kísérletnél a rakétát bekapcsolták. Oránkin sebessége nem volt nagyobb százötven kilométernél, de repülés közben is több rakétát robbantott Opel anélkül, hogy a gép stabilitásának ártott volna. Opel mindössze néhány percet repült s ez idő alatt a repülőtér körülrepülve, körülbelül tíz kilométer utat tett meg hatven méter magasságban. A gép ezután visszatért a starthelyre s csaknem meredek repüléssel ereszkedett földre. A kísérletet a napokban megismétlik.

Már 20.000
kötet magyar, német, román francia és angol könyv között válogathatnak

„DANTE”
kölsökönyvtár olvasói az „Új Kelet” előfizetői ezen hatalmas kölsökönyvtári anyagot igénybe vehetik és a havi 60 lejé előfizetési díj helyett csupán 40 lejé kell fizetniük egy hónapra, amért olvashatja a világirodalom leghíresebb íróinak műveit, a külföldi, vagy erdélyi könyvpiac legújabb szenzációit, a klasszikus irodalom legkiválóbb remekait. A könyvek korlátlanul cserélhetők. Nagy-Rómánia minden részére naponta postai továbbítjuk a kölsökönyveket 50 százalékkal redukált postai tarifa mellett.

„Dante” kölsökönyvtár
Cuij Strada Jorga (Iocai-utca) 5, szám

Posenben, Lengyelország kirakataiban

— Az Uj Kelet kiküldött munkatársától —

Posen szeptember végén. Az ember felül a vonatra, lehajtja a fejét és mire felébred néhány órák szeszéből, egy új világba érkezett, holott a vonat egész uton egyforma sineken és egyforma távirópóznák között futott keresztül. Szimpla vámfomalitás az egész, mezők és az erdők nem változnak, csak a uniformisok, de ezek a különböző egyenruhák egészen más életformának a szimulacrai.

Mikor a vonat kifut Berlinből, órákon keresztül német táblákról tudja meg az ember, milyen állomások mögött halad el, mire felébred hajnali szenderegéséből, a lengyelül lyukasztja ki a kalauz és egyt és reggelre kiköt a vonat Posenben, a pomerániai lovagok egykori rezidenciájában. Ez a német város, amelynek közi ezrével vándoroltak át Németországba a lengyel okkupáció előtt, akiknek egyt délről északra szivárgó lengyelek elátlak el, lényegében ma is német maradt. Formailag persze lengyelre festették a hatalmas écsotvonalasokkal. Nincs egyetlen német felírás sem a cégtáblákon, sem az utcákon. A keresztutlutasz embor el nem hinné Posenről, hogy német város. Lengyel cégtábla és a lengyel plakát természetesen csak az angol globetrotterek maszlak, kisebbségi újságirónak nem lehet ilyenről port hinteni a szemébe, lengyel cégtáblák mögött hamar rábuknak a német kereskedőre és a német vállalkozóra.

Kisebbségi séta az utcákon és a temetőben

Egy eldugott apró sikátorban rá is eszem az egyik poseni német lap rekládjára. Elővettem a noteszem, kiheztem a ceruzámat és néhány kérdés-érdeklődni kezdtem a város nemzetiségi összetételéről. Német kollégám nem el, néhány pillanatig mereven a levele bámult, valószínűleg unta a halottakat, amelyekre annyiszor kiáltott el a lapjának hasábjain, aztán hirtelen szédülattal a kalapjáért nyúlt és megrendezte, volna-e időm egy hosszú sétára? Időm is volt, kedvem is volt és megkötünk kettőn szótlanul tekervényes útcákon keresztesül a széles bulvárokra. [Lengyel felírások, lengyel rendőrk között mentünk órákon keresztül. Bőrtünk és mögöttünk lengyel felíratok vittek keresztül-kasul a városban a kocsik. Így megdőlünk egy-egy mellett, lassan elfogytak a házak, a kerítések és üres telkek jöttek helyettük és egy mindig nyitott kapun bejutunk a temetőbe, német kőkeresztek és német sírkövek között sétáltunk órák hosszat, míg a temető tulós sarkán kibukunk a házak közé, Barátságos kézfogással váltunk el egymástól és nem beszélünk többet a város nemzetiségi összetételéről.

"Franciául" beszél a poseni rendőr.

Nyugat felől Posen a kapuja a mai Lengyelországnak. Mindenképen szerencsés ötlet volt kirakatablakot csinálni a nyugati kapuból. A tízéves jubileumát élő lengyel nemzeti állam első nagy nemzetiségi kiállítását Posenben rendezte meg. Erek félesztendő óta vannak nyitva a monumentális kiállítás kapui, azóta csak-

nem fél Lengyelország bámulta végig a meglepően szép és impozáns anyagot, a különböző vasúti kedvezmények és a külföldi lengyel követések propagandája tízezer száma verbuválta a külföldi látogatókat és egy halom nemzetközi egyesületet sikerült megnyerni arra, hogy kongresszusukat Posenben rendezzék meg. És mert Posen idegenforgalomra rendezkedett be, a lengyel nyelv nem elegendő, sem az állomások, sem a kiállítások, sem az utcák, sem a vendéglőkben. Kisebbségi nyelvvel, — minthogy Posen és környéke német — természetesen a francia nyelvet vették a kiállítás tartamára. A poseni rendőr meg is tanult hat hónap alatt franciául annyit, hogy nagy igyekezettel valahogy kinyögi: à ganche... à droite, de ha nincs a közelben senki, suttogva, de szaporán németül folytatja a magyarázást. Minden vendéglőben francia étlap van, holott a pincérek állandóan elvették az ételek nevét.

A poseni pompás kirakat

Mindennek ellenére a poseni kiállítás meglepően szép. Sok-sok millió zlotyból pompás városot épített a lengyel kormány. A kiállítás számára ipar, mezőgazdaság, állami és társadalmi élet, a minisztériumok, a posta, a vasút, a monopóliumok munkája, az állami és magánvállalkozások, egy szóval az ország egész élete összerúrtve ott lüktet a kiállítási telepeken és pavilonokban, anyagban, munkában, gyártási módszerekben, beszédes statisztikákban és grafikonokban.

Nem lehet megtagadni az elismerést ettől a kiállítástól. Az épületek és parkok a modern architektúra remekébe készültek, briliáns technikával és az összes modern reklámotletek felhasználásával, csoportosítottak valóban szemléltetővé az óriási anyagot. Hatszázezer négyzetméteren apró villamosautók kötik össze a 32 kiállítási csoportot. Szisztematikus sorrendben következnek egymásután kultúra, művészet, tudomány, ipar, mezőgazdaság, bank, biztosítás, kereskedelem, kisipar, sport, állami apparátusok, közigazgatás. A nehéz ipar pavilonjában csaknem valamennyi nagy gyár kiállította és hónapok óta üzemben tartja miniatűr üzemét. A monopóliumok pavilonjában papírmásekon és filmben bányászak és dolgozzák fel a sót, az épület másik sarkában a szemünk láttára készül barna dohánylevelekből a nem éppen izletes lengyel cigaretták és szivar. Két napig barangolhat az ember, alig ér végére a kiállításnak. Belekáprázik a látogatók a látogatóknak még körül jár félig és egész kész repülőgépek között. Látja, hogyan készül a vagon, a lokomotív, milyen iskolában és mire tanítják a vasutast és az államvasut egész hálózata, technikai kereskedelmi és adminisztrációs apparátusa a szemébe tárul.

A mezőgazdasági pavilonokban a látogatók előtt etetik és fejtik a tehent, paszterizálják a tejet és készítik a különböző tejtermékeket, amiket rögtön áruba is bocsátanak. Végig kísérheti az ember a kenyér keletkezését a buza elvetésétől a pékműhelyekig, miközben bekukkanthat a földművelő ember házikójába és pompás színes táblákról olvashatja le a lengyel paraszt szociográfiai adatait. A sokszorosított ipar, nyomda- és litográfiai gépekkel újságokat és sokszínű képeslapokat készít. Cipőszíntől, malomgépek keresztül ásványvízekig, mindennek a történelmét és gyártási folyamatát megkapja a néző. A sporttelepeken a lengyel testkultúra a racionális sportolásokon

Anton Rosenzweig Cluj

פריים אונד מליחים נאמדהאנדרון

Héber könyvek

és tállaszek

nagykereskedése. — Gyári árak!

és tornaeszközökön keresztül aktív sportmunkákéig minden összezsúfoltt. Az egészségügyi pavilonokban nemcsak műlátszókat és statisztikákat mutogatnak, de ha kell, a mintagyógyakba valódi betegek kerülnek, a kiállítás rosszul lett látogatói közül.

Egy hónap a kiállításon, vagy egy hét az országban

Nyitott szemmel Lengyelország külisszási mögött jár a látogató. „Egy hét a poseni kiállításon — hirdetik a prospektusok ezrei — felér egy több hónapos lengyelországi tanulmányutal”. Mégis azt

hiszem, hogy a prospektusnak nincsen igaza. Fordítva inkább igaz lehet. Egy heti lengyelországi tanulmányút talán többet ér, mintha hónapokig tanulmányozza valaki a poseni kiállítást. Mert igaz, hogy a kiállításra összehordták az ország négy sarkának minden termékét és életének minden megnyilatkozását, ha pedig egyedül kóborol az ember az országban, egyenként kell összegyűjtenie mind azt az impressziót, amit Posenben kényen kap. De legalább kiderül, hogy a külisszáki közül melyik valódi és melyik készült papírműből.

Két napon keresztül néztem Lengyelország hatalmas és pompás kirakatablakát. Este tovább vizs a vonat, hogy megmutassa: a nagyszerű kirakati portékákon túl mi rejtezik az üzlet mélyében és az idegen szemek előtt ritkán feltáruló raktárakban? Jámber Ferenc.

Két egymásba rohanó autó borzalmasan összeroncolt egy bukaresti forgalmi rendőrt

A gázoló soffört azonnal letartóztatták és szégyen táblául kísérték végig a városon

București-Bukarest, október 1. (Az Uj Kelet tudósítójától). A hatóságok kétségbeesett intézkedései ellenére is, napról napra nő a fővárosban az autóbalesetek száma. Tegnap ismét öt autószerencsétlenség történt a fővárosban, amelyek közül egy különösképen tragikus kimenetelű volt. Délután négy órakor a külügyminisztérium felől irtózatos sebességgel rohanó végig a sosszen egy új típusú nagy Cadillac kocsit, Romeo Popescu repülőkapitány tulajdona. A tiszta új kocsi üres volt, a volánál pedig Grigore Tutu sofför ült. A sossze és a Mincu-utca kereszteződésén Sandu Cristea forgalmi rendőrtől jelt adott a fantasztikus sebességgel rohanó kocsinak, hogy álljon meg. Ez a jeladás azonban a forgalmi rendőrvégzte volt. A nyolcvan kilométeres sebességgel rohanó autó a gyors fékezés kö-

vetkezében megcsuszott és elkapta a szerencsétlen forgalmi rendőrt, akit magával taszított az út másik felére, ahol abban a pillanatban egy másik automobil jött szembe. A forgalmi rendőrt a két kocsi közé került, amelyek a felismerhetetlenleg szétronsolták testét és azonnali halált okoztak.

Azonnal kiszállt a helyszínrő Nicoleanu tábornok-rendőrprefektus, Milozzi prefekturai főtitkár, akik az első vizsgálatot tartották meg. Tutu soffört azonnal letartóztatták és két fegyveres őr között gyalog kísértették végig a sosszen és a Calea Victoriei keresztesül egészen a rendőrprefektúráig. A sofförre elől és hátul kartontáblát aggattak ezzel a felírással: „sofför”. A különös látvány a kíváncsi kisérek százait vonzotta a bűnös sofför köré.

Az illetőségi listába október 5-ig, a választási jegyzékbe október 25-ig lehet még jelentkezni

Cluj-Kolozsvár, október 1. (Az Uj Kelet tudósítójától). A községi választói névjegyzékek és illetőségi lajstromok körül még mindig nagy a tájékozatlanság. Az illetőségi összeírásokra csak most kezdenek tömegesebben jelentkezni. A jelentkezés módja az, hogy a katonai ügyosztály irodájában mindenki kap egy kérvényformulát, amelyet ott ki is töltötenek. Semmiféle okmányt nem kell a kérvényhez mellékelni, csak a megfelelő rovatba be kell írni az állampolgársági bizonyítvány és a városi, vagy állami adónyugta számát. Az így kitöltött blankettát be kell adni az iktatóba, ahol számot adnak a kérvénynek. Azt, hogy az utólag így benyújtott kérvényekkel mi lesz, nem lehet tudni. Tény az, hogy eddig még egyetlen írásbeli jelentkezést sem vettek be az illetőségi lajstromba, amely pedig alapul fog szolgálni a községi választói listákhoz.

A választói névjegyzékeket október 5-ig, szombaton teszik ki közszemlélésre és október 25-ig maradnak kifüggesztve a városban. Ezalatt a 20 nap alatt minden női és férfi választójogosult, aki bármilyen okból kimaradt, illetve nem szerepel a listákban, felebezzel élhet, illetve írásban kérheti a lajstromba való felvételt, akár azért maradt ki, mert egyáltalán nem jelentkezett, akár mert visszautasították, vagy tévedésből kifelejtették. A zsidó női választójogosultak részére a fele-

bezést a jogvédő iroda következő tagjai díjmentesen fogják megcsinálni: Dr. Fenichel József (Str. Regina Maria 38), dr. Goldner Mihály (Calea Regele Ferdinand 40) és dr. Klein Miksa (Calea Regele Ferdinand). Ezt a rendelkezést álló utolsó alkalmat minden arra jogosult zsidó nőnek és férfinak feltétlenül fel kell használnia arra, hogy felvétesse magát a választói névjegyzékbe, amivel igen fontos zsidó kötelességet teljesít.

Az illetőségi listába való felvétellel még október 5-ig lehet kérvényt benyújtani, amiben a Zsidó Nemzeti Szövetség jogvédő irodája ugyancsak rendelkezésére áll az érdekelteknek.

Az igazságügyminiszter felfüggesztett több erdélyi közigyűzőt, akiket illegálisan neveztek ki

București-Bukarest, október 1. Az igazságügyminiszter hosszabb ideje foglalkozik az erdélyi közigyűzők ügyében beindított vizsgálattal. Efir szerint az igazságügyminiszter azt a meggyőződést szerezte, hogy az előző részmek több közigyűzőt illegálisan neveztek ki, másokat pedig olyan községekbe neveztek ki, ahol vagy egyáltalán nincs szükség közigyűzőre, vagy a már meglévők száma teljesen kielégítette az igényeket. A vizsgálat eredményeképpen az igazságügyminiszter több erdélyi közigyűző felfüggesztését határozta el.

Tekintse meg!

Szűnyeg
Függöny
Arany
meglepően
olcsók!

Hecser takaró
Aggarn-túra
Mocott stb.

külön osztályomati!

Szabó Jenő
nagygárháza
TELEFONZÁM 4-79

Legelőcsőben fest, és tisztít Unió Cluj vidéki gyűjtők kerestetnek magas jutalék mellett.

A carei-i orth. izr. elemi iskola részesítetik kifogástalan tanerő mielőbbi lépésre. Előnyben részesítünk, akik működtek nyilvános iskoláknál. Ajánlat bizonyítványmásokkal felszerelve S. gel Mór elnök címére küldendők. 24

Minden jog fenntartva

Egy vagon félisten

Irtá: SZABÓ IMRE

A harangok kongása fájdalmas élné-
séget árasztott.

A timár bizalmas közelségbe lépett a
leányhoz.

— Szerzek én magának jobb szállást
is!

Úrge szemei szemérmetlenül meg-
villantak.

— Mit akar — kérdezte a leány riad-
tan — mit akar tőlem?

A férfi odahajolt Bájle fülehez, de
a leány nem tűrte. Erélyes és haragos
elhárító mozdulatot tett.

— Nem kell a lakása — és vissza-
hököt a tolakodótól. Adja ki a helye-
met akinek akarja. Hívány ember!

Tegnap még azt mondta, hogy büsz-
ke rák és boldog, hogy szállást adhat
a menekülteknek.

Tűz ütött ki a homlokára, az arca
sápadzott.

— Takarodjon!

A cseléd, aki a kut felé közeledett,
letette vállairól a vedreket és gunyosan
halgatta a menekült leány szavait. De
amikor kiérezte az indulat mélyéről a
becsület tiltakozó fájdalmát, ő is oda-
jött és csipőre tett kezekkel szapulta
a timár mestert.

— Velem is kikezdett, a vén kujon,
de nálam emberére talált!

A kellemetlen helyzetből nem lehe-
tett csak szökéssel menekülni.

Bájle azonban az estét már nem
akarta a félszerben töltöni. Vette a kis
holmiját és elindult új hajlékot keres-
ni. Nem vette tragikusan a dolgot, aki
hontalanul kerül el hazulról, nem tud
ugy megszokni egy otthont, hogy vá-
laskor fölszakadjon a szíve.

Kiment a várospark felé, főleg, hogy
egyedül maradjon gondolataival. A
bokrokkal beültetett kert közepe táján
állott Puskín mellszobra.

Magánosan és előkelően nézett a költő
maga elé ebben az éjszakában. Senki
nem járt erre, néhány szemérmes nyo-
morultat kivéve, aki itt fogyasztotta a
szegény ebédjét a rokkant kertszéke-
ken. Bájle a megérkezése utáni első

napokon ide szokott eljönni, amikor
szívének érezte őt emberrel megosztott
furcsa hajlékát. Idehozta zsemlyéjét, ke-
vés turót és szomorú áhitattal majszolta
lakomáját. Aztán elővette a tépett Anye-
gint és olyasott.

Kövér, apró emberke jött arra. Szak-
értő kíváncsisággal nézte a zenészek
kioszkját, amin igazán nem volt mit
nézni, az emelvény bordái össze-visz-
szátörve, a kottaállványok egymásra
hányva. A lehullott sárga és pirosan
rozsdás falevelek garmadában hever-
tek eltakarítatlannal.

Vastag szemüvege alól mindenre rá-
hunyorított, rákémlelt a tar utakra, a
vékonyágu fákat mustrálgatta és in-
spekciós utján eljutott a magas oszlop-
hoz, amelyen a költő bronzból való
képmása nyugodott. Ezt valósággal
falt a nézésével. Körüljárta és szag-
lászta.

Bájle abbahagyta az olvasást és a
különös embert nézte. Kicsit elmoso-
lyodott rajta.

A mosoly még ott ült a szája szög-
létén, amikor az idegen kémlelő nézése
ráesett.

— Ismerjük egymást valahonnan? —
kérdezte kalaplengetve és minden elfo-
gódottság nélkül a kövér ember. Maga
is menekült?

Zsidó bizalmassággal kérdezte, meg-
hítt és jószággal. Nem lehetett kö-
zömbösen válaszolni. Bájle megmondta,
honnan jött, mikor csónakázott át a
Dnyeszteren, mennyit adott a csóna-
kosnak, milyen bajban van, nem is
tudja, ma este hol fogja a fejét le-
hajtani.

A férfit nem érdekelte különösen,
amit a leány mondott, inkább a hang-
jára fülelt. Bájle hangja lágy és bugó
volt, üngöng és boldogtalanság együtt
vibrált benne.

Minden átmenet nélkül kérdezte:
— Mondja kérem, nem jönne a szin-

padra?

Szonja tegnap esti beszéde jutott
eszébe.

Csak nem akar a kabaréba vinni!

— Hogy, hogy? Maga tud táncolni?

— Otthon sokat táncoltam. De itt
nem akarok. Semmilyen körülmények
között nem akarok. En nem olyan fa-
miliából kerültem ki!

— Ha táncolni tud, ha tud szavalni,
akkor maga velem jön, megértette?

Csodálkozva és kicsit megütközve
nézett az emberre.

— Ha egyedül is vagyok, azért ve-
lem nem lehet rendelkezni. És hová
akar venni? Nekem ezt tudnom kell.

A férfi levette csipetjét. Gondosan
megtorlulta és néhány pillanatig hatá-
sosan hallgatott.

— Mit gondolt, ki vagyok én? —
kérdezte azután erős hangsúllyal.

— Azt gondolom, hogy maga annak
a tánclokálnak az ügynöke.

— Jól nézzen rám! Ugy nézek én
ki, mint egy művészietlen vállalat ügy-
nöke. És ugy beszélnek én? Ugy?

— Akkor mit érdekelt magát az
én táncudásom?

— Engem a táncudása is érdekelt.

De nem ez volt a fontos. Fontos volt
a maga hangja és a maga alakja. Le-
gyen szíves álljon föl.

Szuggesztíven mondotta. A leány föl-
állott.

Finom, hajlékony, nemes vonalai vol-
tak. Gyönyörű fekete feje a dus, már
kékbe mélyülő hajzat nőtényi szép-
séget és bátorságot szimbolizált. Tün-
döklő emberpéldány állott a kövér, rö-
vidlábú ember előtt.

— No lássa, magát föl fogjuk venni
Alex Gerold társaságába. Most szer-
vezkedünk. Már ma este lesz hol le-
hajtsa a fejét.

A leánynak hízelt ez a fölfedezés,
de minthogy a szervezett művészetről
semmiféle fogalma nem volt, zavaros-
an látta az egész ügyet.

— En nem tudom, mifélek maguk!

Már sajnálta, hogy így kibőkte és
végignézett az emberen.

— Arra kíváncsi maga, ugy-e, hogy
én ki vagyok? Hát tudja meg itt nyom-
ban.

Kivett egy könyvecskét a belső zse-
béből. A könyv papírlapokból állott,
arra gondosan rá voltak ragasztva kü-
lönöző újságszeletek.

Az egyiket felolvasta.

„Alex Gerold társulatának egyik osz-
lopos tagja, Salom Berg alakította Sab-
batájt. Csupa méltóság és rajongás.
Hangjának mély baritonja csodálatosan
érzékeltette a nagy rajongót és istenes
embert!”

Bájle meghökken. Otthon azt olvasta
a jiddis népkönyvekben, hogy Sabbat-
táj egy átkozott szélhámos volt, helye
a poklok fenekén, soha nem fog része-
sülni a mennyi kegyességben.

— Hát maguk istenes embernek lát-
ják ezt a Sabbatájt? Hogy lehet az?

Maguk zsidó emberek, ugy-e?

Felelősegre vonás volt ezekben a sza-
vakban és szemrehányás.

— Mit ért maga a művészethez?

Mit tudja maga, hogy különbség van
művészi és történeti fölfogás között?

Majd idővel sok mindent megtud. De
előbb legyen csak közöttünk!

A színész nagy komolyan tartott elő-
adást neki az új jiddis színműszetről, de
a leány többször türelmetlenül félbesza-
kitotta.

— Tudom, ismerem ezeket a dol-
gokat, ne tessék engem olyan libá-
nak tartani. Iskoláztattak engem és ot-
thon is tanultam!

(Folyt. köv.)

Rádió műsor

Idő közep európai

Csütörtök október 3.

Budapest. 9.15: Eugen Stepat orosz
balalajka z. hangv. 1. Smolenak: Orosz
induló. 2. Összetört élet — orosz keringő.
3. A szél sem zug — orosz népdal (kó-
rus). 4. Mi ma elváltunk egymástól —
román. 5. Bázis — Kalmár: Róza, hal-
ványosnő öösa. 6. Fehér akác — orosz
román. 7. Urajnai dal. 8. Ne menj el,
maradj velem. 9. 3 orosz népdal. 10. Wa-
wics: Bánt és szomorúsá végtelenek —
orosz román. 11. Stepat — Ilmicsky: Hal-
lod-e, mit susog a szél — tangó-szerenád.
12. „Ach wi szeni” vig orosz népdal.
13. Befogom a trojkámat — orosz nép-
dal. 9.30: Hírek. 12.05: Győri Lakatos
Tóni és Misi cigányzenekarának hangver-
senye. 12.25: Hírek. 13: Pontos időjel-
zés, időjárásjelentés. 13.40: Hírek, él-
lemiszertak. 16: Rádió Szabad Egyetem.
1. Régi magyar szerzők műveiből brá-
csán játszik Temesváry János. 2. Zehery
Lajos dr. egyetemi m. tanár előadása:
„Az erkölcsatlenség és a bűn”. Utána:
Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 17.10: A
m. kir. Földmívelésügyi Minisztérium rá-
dióelőadásorozata. Dr. Kadocsa Gyula
m. kir. kísérletügyi állomásvezető: „Őszi
védekezés a gazdasági kártevők ellen.”
17.40: A Mandits-szalonzeneke hangver-
senye. 1. Thall: A szelek pásza — ke-
ringő. 2. Bach: Hamlet — megnyitó. 3.
Strauss: Denevér — egyveleg. 4. Lalling:
Indus suite. 19: Gyorsirásai tanfolyam.
19. 5: Angol nyelvoktatás. 20.15: A m.
kir. Operaház tagjainak alakult zenekar
hangversenye. Közreműködik: Földesi
Arnold gordonkaművész, Gajdary István.
Vasárnap — suite. 2. Haydn: Gordon-
kaverseny. 3. Schumann: D-moll szimfo-
nia. Utána kb. 21.45: Pontos időjelzés,
időjárásjelentés, hírek, majd Bachmann
jazz-band a Dunsapalota nagyszállóból.
23: Ifj. Radics Béla és cigányzenekarának
hangversenye.

Belgrád. 20. Operaközvetítés a Nem-
zeti Színházról. (Az opera még nincs
megállapítva).

Berlin. 0.30-ig: tánczene. Deutsch-
landsender: Leipzigi közvetítés. Bach:
A fuga művészete. Előadja a leipzigi
szimfonikus zenekar, Szendrei Alfréd ve-
zetésével.

Boroszló. 19.05. Fuvósötös gramafon
utján. 20.30. Humoros est. 22.35. Tánc-
zene.

Bukarest. 21. Ghilis Anna, az Opera
művészneőjének hangversenye. 21.45.
Házi hangverseny. 2.50. Időjárás és hí-
rek.

Kassa. 20. Közvetítés Pozsonyból. 21.
Katonai fuvószenekar.

Königsberg. 20.05. Szórakoztató hang-
verseny.

Lahti. 20.05. Szimfonikus hangver-
seny.

Lipce. 10. A lipcei szimfonikus ze-
nekar hangversenye. Bach: A fuga mű-
vészete.

Milano. 20.30. Donizetti: „A kegyenc-
nő” című operája. Utána házi zenekar.

München. 19.30. Házitrió.

Nápoly. 21.02. Schinelli: „Kis csoko-
ládslány” című operettjének előadása.
23. Jazz-zene.

Pozsony. 14. Árutőzse. 16. Házi
hangverseny. 20. Vig-est. 21. Tánczene.

Prága. 19.05. Bécsi keringők. 20.
Strejcek: „A blániki lovag” című da-
raba.

Róma. 21. Szimfonikus hangverseny.

1. Wagner: A nürnbergi mesterdalnokok
nyitánya. 2. Schubert: H-Mollszimfonia.

3. Tóddi: Keresztül a világon. Humor
rövid hullámon. 4. Ravelli: Kis szonáta.

5. Casella: Partita. 6. Casella: Szvit. 7.
Szemlék szemléje. 8. Tánczene.

Varsó. 20.30. Népszerű hangverseny.
22.45. Tánczene.

Bécs. 8. Delius Ferenc előadása Ro-
main Rollandról. 9. Dostal Alajos zene-
karának hangversenye.

Zágráb. 18.55. Hírek. 19. Francia
nyelvlecke. 19.30. drakor kezdődő opera-
előadás közvetítéséhez.

Zürich. 20. A „Carmen” gramafon-
non.

Péntek, október 4.

Budapest. 9.15: A Mandits szal-
zenekar hangversenye. 1. Thomas: Ro-
mond — megnyitó. 2. Puccini: Tosca
ábránd. 3. Morena: Különlegességek
egyveleg. 4. Byford: Confession. 5. Po-
chielli: Gioconda — balletzene. 6. I.
dernieres coattes — keringő. 9.30: Hírek.
12.5: Gramafonhangverseny. 1. és
Suppé: Pique dame — megnyitó. (Duo-
hóné katonazenekar). 3. Gounod: Faust-
duett. (Angerer Margit és Piccaver).
Schubert: Impromptu. Op. 90. G.
(Rechberg). 5. és 6. Verdi: Aida —
induló. (Berlini áll. Operaház kórusa
zenekara). 7. Verdi: Trubadur — Stre-
(Környe). 8. Wagner: Tannhäuser. (N.
meth Mária). 9. Wagner: Lohengrin.
nászinduló. (Berlini áll. Operaház éneke-
szo). 10. Chopin: Polonaise militair.
(Doughphone katonazenekar). 11. Bizet:
Carmen — induló. (Katonazenekar). 12.
Ketelbey — Weiner: Perzsaszász. (Maga-
söveggel éneklő Sebő Miklós). 13. A
elhibázott ifjúság — nevető lemez. 14.
Gross — Kalmár: Mese van a Mese-
ucca. (Sebő Miklós, kiséri Kiss Lajos
cigányzenekara). 15. Blon: Eljen Európ-
— induló. 16. Toike: Vén bajtárak —
induló. (Doughphone katonazenekar). 122.
Hírek. 13: Pontos időjelzés, időjárás-
jelentés. 15.45: Fulton-rendszerű képvél-
tel. 16.20: Az Országos Állatvédő Egy-
sület mesedélutánja. 1. Pusztai Pál
Mária néni macskája. 2. A néni és
kutya. 3. Koncs Margit: Történet a ma-
dárakról. Felolvasza Koncs Margit. 16.
Pontos időjelzés, időjárás- és vízi-
jelentés, hírek. 17.10: Fáy Ilona felol-
sása: „Madách és vanyaró barátai”. 17.
A m. kir. honvédegyalgezed zenekara
hangversenye. 19.40: A Belvárosi Ta-
plom énekarának hangversenye. Vez-
nyel Harmath Artur karnagy. Bevez-
előadást és kísérő magyarázatot tart Ka-
dela Géza dr. 20.35: Ügetőverseny-
menyek. 20.45: P. Márkus Emilia és G.
Gyula, a Nemzeti Színház örökös tagja
nak előadói estje. Utána kb. 21.50: Po-
tos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek. Ma-
gyari Imre és cigányzenekarának han-
versenye.

Belgrád. 21. Kamarazene. 1. Beeth-
ven: 16. négyes. 2. Pfitzer: Fis-moll sa-
nata, gordonkára és zongorára. 22.30. C
gányzene.

Boroszló: 19.05. Vidám zene gram-
fonból. 20.30. Hofmannsthal: „Lucidorja
21. Kamarazene.

Kassa: 22.15. Újabb helyi hírek. Ma-
gyar nyelvű hírek. 22.20. Kávéházi ze-
Prágából.

Köln. 19.40. Az elektromosgazdasá-
megszervezés. 20. Vidám est. Utána
Hírek és tánczene.

Königsberg. 20. A königsbergi ope-
ház zenekarának szimfonikus hangve-
senye. 22.30. Tánczene.

Lahti. 18.30. Heimi Caren énekar-
versenye. 1. Puccini: Dal a „Turandot-
ból. 2. Dal a „Manon Lescant”-ból.

Finn műdal. 19.40. Házi zene. 20.30.
házi zenekar hangversenye kúrtszólóval.

Lipce. 22.45. Hírek, gramafon-tá-
zene.

Milano.: 20.20: Szimfonikus hangve-
seny. Mendelssohn: „A fingali barlang
nyitánya. Brahms: 2 szimfoniaja. Rimski
Korszakov: Sznyegurecska szvit. Foros
C. dur nyitány.

München. 19: Dalest. (szoprán). 19.5
Közvetítés Kölnből.

Nápoly. 21.02: Catalani: „La Vally
c. operájának előadása.

Oslo. 20: Filharmonikus hangversen
Haydn: G. dur szimfonia. Mozart: 3
szimfonia. Beethoven: i. szimfonia.

Róma. 21: Lehar: „Fraskita” c. op-
rettjének közv.

Stuttgart. 21.30: Szolisták hangve-
senye. Handel: M. moll hangversen
Csajkovszky: Rómeo és Julia ábránd.

Torino. 20.5: Szimfonikus hanversen

Varsó. 20.15: Varsói filharmonikus
hangversenye.

Bécs. 20.05: Millöcker Károly: „Ge-
paronés” c. operettjének közvetítése.

Vilna. 20.45: Különböző európai áll-
mok közvetítése.

Zágráb. 20.35: Hangverseny. Mo-
kovszkij, Chopin, Marai stb. műveiből.

Zürich. 20: Dalest. 21.15: Hangverset
operából.

Epe- és májbántalmaknál
igya rendszeresen a
Málnási SICULIA
gyógyvizet, mivel a görcsös fájdalmakat meg-
szünteti. — Kapható minden fűszerüzletben.